

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3086/2021
28.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца Erste bank a.d. Нови Сад, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Марија Вучковић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2693/2020 од 02.12.2020. године, у седници одржаној 28.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2693/2020 од 02.12.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 609/2019 од 28.10.2019. године, која је допуњена допунском пресудом истог суда П 609/19 од 20.10.2020. године, ставом првим изреке, укинута је у целости решење о извршењу Општинског суда у Сомбору Ив 575/09 од 25.03.2009. године, којим је тужена обавезана да тужилји исплати износ од 475.881,06 динара са законском затезном каматом од 01.02.2009. године па до исплате, као и да јој накнади трошкове извршног поступка у износу од 16.017,63 динара, па је одбијен у целости тужбени захтев тужиље којим је тражила да јој тужена исплати износ од 475.881,06 динара са законском затезном каматом од 01.02.2009. године до исплате и да јој накнади трошкове извршног поступка у износу 16.017,63 динара, као и трошкове овог парничног поступка. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 160.452,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 2693/2020 од 02.12.2020. године, ставом првим изреке, жалбу делимично усвојио а делимично одбио, па је пресуду Основног суда у Сомбору П 609/19 од 28.10.2019. године, допуњену допунском пресудом истог суда П 609/19 од 20.10.2020. године, ставом другим изреке, преиначио, тако што је обавезао тужену да тужилји исплати износ од 305.806,31 динар са законском затезном каматом почев од 01.02.2009. године до исплате, да јој накнади

трошкове извршног поступка у износу од 7.958,00 динара и трошкове првостепеног парничног поступка од 152.416,00 динара, док је ставом трећим изреке, првостепена пресуда потврђена у преосталом делу. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 27.916,00 динара.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је доставила одговор на ревизију тужене. Трошкове ревизијског поступка је тражила одређено.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, на основу члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је током 2006.године радила у козметичком салону у ... чији је власник била ББ, која је у то време била у емотивној вези са ВВ, власником предузећа "ГГ" из ... . Због финансијских проблема, ВВ се договорио са пријатељем ДД, директором Филијале тужиоца у ..., да ће ангажовати треће лице које ће подићи кредит на своје име, док ће кредит он да отплаћује. ВВ је потом туженој предложио да је запосли на неодређено време у његовом предузећу, да она подигне кредит а да га он отплаћује. Тужена је пристала на тај договор због лоше материјалне ситуације у којој се налазила и сталног запослења које јој је обећано у предузећу ВВ, па је 25.08.2006. године, у филијали тужиље у ..., поднела захтев за одобравање кредита. Уз захтев је тужиљи предала административну забрану предузећа "ГГ" од 24.08.2006. године, потврду да је запослена на неодређено време и да је њена последња нето зарада износила 32.000,00 динара, знајући при том да је документација коју подноси лажна. Парничне странке су закључиле уговор о готовинском кредиту бр. .. којом је тужиља туженој одобрила кредит од 5.000 евра, од чега је њој исплаћено 4.000 евра, у динарској противвредности, док је 1.000 евра остало у депозиту тужиље. По изласку из банке, тужена је новац предала ВВ. Због наведених радњи, односно лажног приказивања чињеница ради добијања кредита, тужена је правноснажном пресудом Основног суда у Сомбору К 1950/10 од 17.03.2011. године, оглашена кривом за кривично дело неосновно добијање и коришћење кредита и других погодности из члана 209. став 1. Кривичног законика, па јој је изречена условна осуда. Правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П 5914/14 од 25.05.2015. године, утврђено је да је ништав уговор о кредиту који су парничне странке закључиле, а по коме је тужиљи, 01.10.2006. године на име отплате прве рате уплаћено 104,42 евра и 20.04.2007. године 645,82 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље одбио и укинуо у целости решење о извршењу, којим је тужена обавезана да јој исплати предметни износ, пошто је нашао да тужена није пасивно легитимисана будући да износ одобреног кредита није примила она већ ВВ. По мишљењу првостепеног суда, једина веза тужене са уговором о кредиту је њено привидно својство корисника кредита које је, утврђењем таквог уговора ништавим, нестало.

Другостепени суд је, побијаним делом пресуде, преиначио првостепену пресуду тако што је тужену обавезао да тужиљи исплати предметни износ, са припадајућом каматом, на основу одредбе члана 104. став 1. Закона о облигационим односима, имајући у виду да се правне последице ништавости уговора према уговорним странама огледају у томе што долази до реституције, односно обавезе сваке од уговорних страна да врати другој све што је примила по основу таквог уговора. По мишљењу другостепеног суда, чињеница да је тужена новац добијен по основу ништавог уговора о кредиту одмах предала трећем лицу, не може водити њеном ослобођењу од обавезе да тужиљи врати оно што је од ње примила, са каматом од дана стицања по одредби члана 214. Закона о облигационим односима, јер је тужена несавесна пошто је свесно лажно приказала чињенице у сврху закључења уговора са тужиљом, а за то је оглашена кривом, правноснажном пресудом кривичног суда.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Последица ништавости уговора прописана је одредбом члана 104. став 1. Закона о облигационим односима, тако што је, у том случају, свака уговорна страна дужна да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора, а ако то није могуће или ако се природа онога што је испуњено противи враћању, има се дати одговарајућа накнада у новцу, према ценама у време доношења судске одлуке, уколико закон што друго не одређује. Обим враћања стеченог по основу који је отпао, прописан је у одредби члана 214. Закона о облигационим односима, тако што кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата и то, ако је стицалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

У конкретном случају, између парничних странака је закључен ништав уговор о кредиту, а тужена је, правноснажном пресудом Основног суда у Сомбору К 1950/10 од 17.03.2011. године, оглашена кривом за кривично дело неосновано добијање и коришћење кредита и других погодности из члана 209. став 1. Кривичног законика, што значи да је она несавестан стицалац, па је дужна да тужиљи врати стечено по основу ништавог кредита, са каматом од дана стицања, како је правилно одлучио другостепени суд.

Наводима ревизије тужене о томе да је она сва новчана средства кредита предала директору "ТГ" ВВ, који ју је чекао испред банке и коме су била намењена новчана средства, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Тужилја је предметни новчани износ, одобрен на име кредита, исплатила туженој, па је тужена дужна да тај износ врати тужиљи, на основу одредбе члана 104. став 1. Закона о облигационим односима. То што је тужена новац који је добила на име кредита предала трећем лицу (ВВ), није од значаја, јер обавезу враћања стеченог има уговорна

страна која је новчани износ, у овом случају, стекла по основу ништавог правног посла, а то је тужена. Због тога, тужена неосновано у ревизији побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1., 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка на име састава одговора на ревизију и судских такси, тужиљи нису били потребни, у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, па је њен захтев за накнаду тих трошкова одбијен.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић